
	<p>UNIVERZITET U SARAJEVU FILOZOFSKI FAKULTET</p> <p>Broj: 02-10/184</p> <p>Datum: 21. 11 2024 god.</p>	 <p>Vijeće Fakulteta</p> <p>21.11.2024</p>	<p>Obrazac ZR5</p> <p>Stranica 1 od 5</p>
<p align="center">UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET IZVJEŠTAJ KOMISIJE ZA OCJENU I ODBRANU ZAVRŠNOG RADA</p>			

**KOMISIJA ZA OCJENU I ODBRANU
ZAVRŠNOG RADA NA ODSJEKU ZA PEDAGOGIJU**

- Vijeću -
Filozofskog fakulteta

I Z V J E Š T A J
KOMISIJE ZA OCJENU I ODBRANU ZAVRŠNOG RADA

Odlukom Vijeća Filozofskog fakulteta od 7. 3. 2024., broj: 03-08/42-1 imenovani smo u Komisiju za ocjenu i odbranu završnog rada na drugom (II) ciklusu studija, studentice **Ajne Alagić Kamberović** pod naslovom:

Kompetencije školskog pedagoga za provedbu profesionalne orijentacije učenika/ Competencies of School Pedagogue for Implementing Professional Orientation of Students

Komisija je u sastavu:

1. Prof. ddr. Lidija Zvačko, predsjednica
2. Doc. dr. Amina Isanović Hadžiomerović, članica
3. Doc. dr. Edina Nikšić Rebihić, članica

Mentorica rada je doc. dr. Amina Isanović Hadžiomerović

Shodno Pravilima studiranja za prvi i drugi ciklus studija, integrisani, specijalistički i stručni studij na Univerzitetu u Sarajevu na Univerzitetu u Sarajevu, studentica Ajna Alagić Kamberović je podnijela Zahtjev za ocjenu i odbranu završnog rada i priložila sljedeće:

- pismenu saglasnost mentora da rad ispunjava kriterije navedene u obrazloženju teme,
- tri neukoričena primjerka rada – radna verzija,
- izvještaj iz službene evidencije o ispitima i (E)CTS bodovima.

Komisija konstatuje da je studentica položila sve ispite i izvršila druge obaveze predviđene studijskim programom.

Pregledom rada Komisija je ocijenila da se studentica **Ajna Alagić Kamberović** pridržavala odabrane teme i metodoloških zahtjeva, te podnosi ocjenu završnog rada.

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
IZVJEŠTAJ KOMISIJE ZA OCJENU I ODBRANU ZAVRŠNOG RADA

Obrazac ZR5

Stranica 2 od 5

Završni rad *Kompetencije školskog pedagoga za provedbu profesionalne orijentacije učenika* sastoji se od slijedećih glavnih dijelova:

SAŽETAK

UVOD

- I. KONCEPTUALNI OKVIR ISTRAŽIVANJA
- II. METODOLOŠKI DIO ISTRAŽIVANJA
- III. ANALIZA I INTERPRETACIJA REZULTATA

ZAKLJUČAK

LITERATURA

PRILOZI

Literatura obuhvata preko 80 za temu rada relevantnih bibliografskih jedinica na bosanskom, hrvatskom, srpskom i engleskom jeziku, skupa sa internetskim izvorima. Prilozi sadrže instrumentarij primijenjen u procesu prikupljanja podataka.

U uvodnom dijelu kandidatkinja objašnjava osnovni istraživački podsticaj konstatirajući da je uloga pedagoga u profesionalnoj orijentaciji učenika izuzetno važna, ali da nedostaju podaci o konkretnim kompetencijama i pristupima koje bi pedagozi trebali primijeniti kako bi adekvatno djelovali potičuće i podržavajuće za učenike. U skladu s time, rezultati su pokazali postojanje obrazovne potrebe pedagoga za usavršavanjem u oblasti profesionalne orijentacija, naročito u kontekstu savremenih promjena u obrazovnim prilikama i svijetu rada.

U konceptualnom okviru kandidatkinja polazi od savremenog razumijevanja karijere kao nelinearnog kretanja koje zavisi od niza životnih događaja, a uključuje lični život, emocije, socio-ekonomske prilike i poslovna iskustva. Stoga posvećuje pažnju razlikovanju profesionalne orijentacije i karijerne orijentacije. Dok prva ima za cilj učenike dovesti do ispravne odluke, karijerna orijentacija je dinamičan i cjeloživotan proces koji može biti potreban pojedincu u bilo kojoj fazi njegova života. Stari pristup profesionalnoj orijentaciji akcenat je stavljao na informisanje, procjenjivanje i donošenje odluke o nastavku obrazovanja ili zaposlenju. Zatim se navode njegova ograničenja i statičnost, budući da je danas prihvaćeno stajalište kako je razvoj karijere cjeloživotni proces i da osobe u bilo kojem trenutku svog života mogu imati potrebu za karijernim učenjem, vođenjem ili savjetovanjem. Izlaganje kandidatkinja potkrepljuje recentnim evropskim dokumentima. Posebno se referira na Evropski pojamovnik za razvoj politika cjeloživotnog vođenja koji karijernu orijentaciju definiše kao cjeloživotni proces upravljanja učenjem, radom, slobodnim vremenom i prijelazima u svrhu profesionalnog napredovanja i budućeg razvoja, kakve je pojedinac sam odabrao. Elaborirajući tri grupe teorija (razvojne, diferencijalne i strukturno-sociologijske), kandidatkinja ukazuje na primjenu određenih psihologijskih instrumenata proisteklih iz tih teorija, poput Hollandove teorije profesionalnih interesovanja.

**UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
IZVJEŠTAJ KOMISIJE ZA OCJENU I ODBRANU ZAVRŠNOG RADA**

Obrazac ZR5

Stranica 3 od 5

Dalje, u radu se opisuju različiti kompetencijski okviri za rad pedagoga, gdje se navodi pet osnovnih grupa kompetencija (Staničić, 2001), koje uključuju lične, razvojne, stručne, međuljudske i akcijske. U stručne kompetencije ubraja se kompetencija provođenja profesionalnog usmjeravanja učenika. U prethodnim istraživanjima sa studentima pedagogije, gdje je procjenjivana važnost pojedinih kompetencija za rad pedagoga, kompetencije osposobljenosti za provođenje savjetodavnog rada s učenicima te kompetencija profesionalnog usmjeravanja učenika ocijenjene su kao visoko važne.

Istraživanje je kvantitativnog karaktera s namjerom opisa postojećeg stanja, te je osnovna korištena metoda deskriptivna, uz primjenu tehnike anketiranja i procjenjivanja. Upitnik je, također, uključivao ajteme otvorenog tipa koji su analizirani kvalitativnim pristupom. Budući da ne postoje validirani upitnici namijenjeni procjeni kompetencija pedagoga za provedbu profesionalne orijentacije, kandidatkinja je konstruisala vlastiti upitnik na temelju prethodnih istraživanja i instrumenata koji se koriste u međunarodnim okvirima.

Rezultati pokazuju da pedagozi preuzimaju višestruku ulogu u procesu profesionalne orijentacije pružajući sveobuhvatnu podršku učenicima kroz različite metode informisanja, savjetovanja i usmjeravanja. Također, oni ukazuju na potrebu za sistemskim promjenama i inovacijama koje će omogućiti bolje prilagođavanje profesionalne orijentacije potrebama učenika i svijeta rada.

U radu je istaknuta nedovoljna pripremljenost pedagoga za vođenje procesa profesionalne orijentacije, odnosno manjak kompetencija za provedbu profesionalne orijentacije. Iako pedagozi posjeduju kompetencije za rad s učenicima, nedostatak specifičnih znanja i vještina u području karijernog savjetovanja može ograničiti njihovu efikasnost. Nedostatak kontinuiranog stručnog usavršavanja i pristupa relevantnim informacijama također može otežati njihovu sposobnost da prate promjene u svijetu rada i pruže relevantne savjete učenicima.

Provedbom istraživanja došlo se do slijedećih ključnih rezultata:

- Vodeću ulogu u procesu profesionalne orijentacije ima školski pedagog (78,4% odgovora), dok su manje vrijednosti dobile uloga predmetnog nastavnika i voditelja razrednog odjeljenja.
- Pedagozi koriste širok spektar aktivnosti i metoda u procesu pružanja adekvatne podrške učenicima prilikom karijernog učenja i odlučivanja, što uključuje istraživanje vlastitih osobina i sposobnosti, ali i upoznavanje s prilikama u svijetu obrazovanja i rada
- Prema samoprocjeni pedagoga, kompetencije ključne za praksu profesionalne orijentacije uključuju: savjetovanje kroz primjere iz prakse, vještine komunikacije i prenošenja

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
IZVJEŠTAJ KOMISIJE ZA OCJENU I ODBRANU ZAVRŠNOG RADA

Obrazac ZR5

Stranica 4 od 5

informacija, empatiju, upornost, želju za dodatnim usavršavanjem, kreativnost, snalažljivost, toleranciju.

- Manje od polovine učesnika u istraživanju smatraju da je trenutni nivo razvoja prakse profesionalne orijentacije u njihovim školama na zadovoljavajućem nivou. Iako rezultati pokazuju pozitivne vrijednosti, potrebno je dalje ispitati koliko postojeća praksa odgovara potrebama učenika.
- Najčešće aktivnosti koje pedagozi provode u procesu profesionalne orijentacije uključuju: informiranje o mogućnostima nastavka obrazovanja ili zaposlenja (94,6%), individualne savjetodavne sesije (78,4%), razgovore s učenicima o njihovim ciljevima i ambicijama (85,6%), organizaciju interaktivnih predavanja i radionica o različitim obrazovnim putevima (54,1%), podršku u pripremi za prijemne ispite ili aplikacije za stipendije (27%).

Zaključak istraživanja ističe da bez adekvatne obuke i kontinuiranog usavršavanja, pedagozi nisu u mogućnosti pružiti kvalitetno vođenje podršku učenicima, što naglašava da je neophodna modernizacija pristupa profesionalnoj orijentaciji, kao i unapređenje kompetencija pedagoga.

U posljednjem dijelu rada date su preporuke koje proizlaze iz dobivenih rezultata, a one uključuju:

1. potrebu za stručnim usavršavanjem o temi profesionalne orijentacije učenika
2. istraživanje novije literature i naučnih istraživanja u svijetu kao primjera uspješnih praksi
3. povećanu saradnju sa Zavodom za zapošljavanje, nevladinim organizacijama koje se bave mladima
4. veću povezanost između stručnih timova škola, zajedničke obuke i rad kako bi učenici dobili sve neophodne informacije i podršku na svom životnom putu
5. učešće pedagoga u izradi programa profesionalne orijentacije.

Rad se završavam osvrtom na ograničenja provedenog istraživanja, a ona proizlaze iz toga što predstavljeni rezultati otkrivaju samo perspektivu pedagoga, a učenici su ti koji mogu donijeti konačni sud o tome koliko su im aktivnosti i podrška škole pomogli u njihovim budućim izborima. Stoga bi buduća istraživanja bilo korisno usmjeriti ka procjenama učenika.

Kandidatkinja Ajna Alagić Kamberović pokazala je discipliniranost i dosljednost u pristupu temi, te potrebni nivo metodološkog znanja za provedbu samostalnog istraživačkog rada na kraju drugog ciklusa studija iz pedagogije.

Komisija konstatuje da je završni rad studentice **Ajne Alagić Kamberović** rad u kojem je obradila odabranu temu primjenom naučnih/stručnih metoda, te time dokazala da je savladala

UNIVERZITET U SARAJEVU – FILOZOFSKI FAKULTET
IZVJEŠTAJ KOMISIJE ZA OCJENU I ODBRANU ZAVRŠNOG RADA

Obrazac ZR5

Stranica 5 od 5

nastavni plan i program studija, stekla potrebno znanje i osposobila se za njegovu primjenu, kao i da je osposobljena da izvodi zaključke na osnovu postavljenih zadataka.

Na osnovu naprijed iznesenog, Komisija smatra da su ispunjeni svi formalni i suštinski uslovi za odbranu završnog rada, te predlaže Vijeću **Filozofskog fakulteta** Univerziteta u Sarajevu da prihvati Izvještaj i studentici **Ajni Alagić Kamberović** odobri javnu odbranu.

Sarajevo, 18. 11. 2024.

KOMISIJA:

1.
Prof. ddr. Lidija Zvačko, predsjednica
2.
Doc. dr. Amina Isanović Hadžiomerović, članica
3.
Doc. dr. Edina Nikšić Rebihić, članica

